

[Undervisningsministeren.]

at jeg, efter kun at have været Undervisningsminister knapt et Aar, sporenstregs skulde godkende og sætte i Anordningsstil og forelægge for Kongen, hvad Lagtinget vedtog i 1928 og 1929, saa maa jeg dog sige, at jeg baade maa have Ret til og have Pligt til at fordybe mig i dette Spørgsmaal, at overveje det og at lade den Undersøgelse i dette Spørgsmaal, som paa Foranledning af Udtalelser i Lagtinget er blevet paabegyndt af min højtærede Forgænger, føre til Ende og paa Grundlag af disse Undersøgelser — hvoraf nogle Resultater foreligger, hvoraf Resten vil komme til at foreligge i en nær Fremtid — danne mig en virkelig Overbevisning om, hvad der er det rette. Og naar jeg læser, at de to Partier, der i denne Sag til Tider har staaet saa skarpt mod hinanden, Sambandspartiet og Selvstyrepartiet, i 1928 har fremsat Udtalelser, officielle Udtalelser, enstemmigt fra de Partifæller, der sad paa begge Sider i Lagtinget, givende Udtryk for deres respektive Partiers Partianskuelse, naar jeg læser disse Udtalelser og ser, i hvilken Grad de i Virkeligheden nærmer sig til hinanden, naar jeg læser og erfarer paa den ene Side, at Sambandspartiet erklærer: Færøsk er Børnenes almindelige Talesprog, og paa den anden Side læser og erfarer, at Selvstyrepartiet hævder: Ethvert Barn, der udgaar af den færøske Folkeskole, bør kunne Dansk — ja, saa maa jeg have Lov til at haabe paa og medvirke til, at Sagen bliver taget op i Lagtinget i Aar til en ny Overvejelse. Og jeg maa have nogen Grund at bygge paa, naar jeg formener og forventer, at der — saaledes som ogsaa den ærede sidste Taler udtalte et vist Haab om, selv om han ikke var sikker paa, at den ærede Forespørger vilde komme med — vil kunne opnaas Enighed, helt eller i hvert Fald overvejende, og at afvente dette. Jeg har kun været Undervisningsminister knapt et Aar, og dette er et stort Problem, et stort Problem rejst af begge Partier. Thi Spørgsmaalet om Dansk er et Problem, det kan ikke nægtes. Selvstyrepartiet, den ærede Forespørgers eget Parti, ønsker, at alle, der udgaar af den færøske Folkeskole, skal kunne Dansk. Ministeriet har tidligere spurgt — jeg har intet Ansvar for denne Forespørgsel, men den var i og for sig berettiget: Tror man, det kan naas, som Skolen nu er, og hvis Færøsk bliver udelukkende Undervisningssprog? Partiernes Opfattelse deraf er meget forskellig; Forskellen i deres Styrke deroppe er ikke saa overmaade stor, og Flertallet har været skiftende og svingende. Jeg maa have Lov

til at kræve en vis Tid til at overveje dette Problem og de Problemer, der rejser sig sammen dermed.

Min foreløbige Overvejelse har imidlertid ført til, at jeg tror, at en Skolereform, en Forbedring af den færøske Folkeskole, vil være et meget væsentligt Led i Arbejdet for en forsvarlig Løsning af det Problem, der her er Tale om. Derfor gør det mig for saa vidt ondt, at jeg ikke har mødt større Tilslutning fra nogen af de to færøske Talere, der har talt her i Dag om dette Spørgsmaal. Den ærede Forespørger var fuldkommen tavs, saadan som hans Parti og som Lagtinget ogsaa officielt har været det i den halve Snøs Aar, der er gaaet, siden Undervisningsministeriet rettede en Henvendelse til Skoledirektionen om at faa et Forslag til en Forbedring af den færøske Folkeskole. Den ærede sidste Taler, det 6te tingvalgte Medlem, talte vel i og for sig ikke imod en Forbedring af den færøske Folkeskole, men kom straks med den Indvending, at det vil blive en meget kostbar Foranstaltning, og hvor skal Pengene komme fra? Ja, en Forbedring af Folkeoplysningen koster Penge, det gør den paa Færøerne som i det øvrige Danmark og i alle andre Lande, og Spørgsmaalet er saa, om man sætter Folkeoplysningen og dens stadige Fremadskriden saa højt, at man vil ofre de Midler, der er nødvendige dertil. Det er Spørgsmaalet; det Problem kendes ogsaa i andre Lande, det kendes ogsaa herhjemme, det kendes mange Steder. Der er dem, som vil taler smukt for Folkeoplysningen, men ikke vil ofre, hvad der er nødvendigt til dens Fremme. Der er en Egoisme, en snæver Klasseegoisme — den kan findes i det ene Parti, den kan findes i det andet —, som ikke vil ofre det fornødne paa dette Omraade. Jeg tror derimod — og det tror jeg ogsaa gælder Færøerne —, at det brede Folk er livsinteresseret i, at Folkeoplysningen stadig skrider frem, og det, der skal til i saa Henseende, det maa til. Kom vi ind paa den Udvikling, tror jeg, det vilde være et væsentligt Led i Bestræbelserne for ogsaa at faa løst de to Problemer; i hvilken Aand jeg tænkte mig det, gav jeg tydeligt nok til Kende i min Tale: at den naturlige nationale Udvikling maa gaa sin Gang paa Færøerne som her i det øvrige Danmark, som i alle moderne Lande, saa at Modersmaalet, det almindelige Talesprog for Børnene, stadig mere og mere anerkendes som det afgørende Undervisningssprog. Dermed er ikke sagt, at der ikke kan gives Undervisning paa Dansk. Man kunde jo endogsaa rent skolemæssigt, rent pædagogisk ville hævde — og det vil den ærede Forespørger